

Перспектива використання вебресурсу ЦД «Біорізноманіття України» для моніторингу стану довкілля та оцінки впливу на довкілля

Середюк Г.В., Гуштан Г.Г., Різун В.Б., Щербаченко Т.М.

Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, Україна

Моніторинг довкілля – комплексна система спостережень, оцінки та прогнозу змін стану навколишнього середовища, направлена на забезпечення раціонального природокористування. Загалом можна окреслити це поняття як довгострокові спостереження за станом навколишнього природного середовища, а також оцінка і прогноз його стану. (*Екологічний довідник...*)

Оцінка впливу на довкілля (ОВД) – це процедура, що проводиться з метою визначення характеру, інтенсивності, ступеня небезпеки впливу та аналізу наслідків від провадження планованої діяльності підприємства на стан довкілля і здоров'я населення. (*Оцінка впливу...*)

Можливості сучасних інформаційно-аналітичних методів обліку біорізноманіття, розроблених для вебресурсу Центр даних «Біорізноманіття України» <http://dc.smnh.org/>, дозволяють дотримуватись основних принципів системи моніторингу довкілля, зокрема, об'єктивності та достовірності даних, систематичності спостережень, комплексності в оцінці інформації та відкритості для потенційних споживачів. Також можливості використання вебресурсу можуть повною мірою забезпечити виконання першого етапу ОВД – обробка первинної інформації, аналіз та систематизація зібраних матеріалів. Адже ЦД «Біорізноманіття України» дозволяє створювати списки біоти різного таксономічного рангу, окремих територіальних виділів, різних часових проміжків, списки видів які підлягають охороні, ендемічних видів, а також агрегаційні карти тощо.

Накопичена інформація про поширення сітчастокрилих в Українських Карпатах була повною мірою внесена до ЦД «Біорізноманіття України». Якщо, до прикладу, зробити порівняння видового складу сітчастокрилих окремої території, зокрема гори Хом'як поблизу с. Татарів Івано-Франківської обл. у різні часові проміжки, то можна помітити відмінності у видовому складі. Ареалогічний та біотопічний аналіз обох видових списків не ілюструє суттєвих відмінностей. Однак, спостерігаються невеликі відмінності у кількості генерацій: у період 2015-2021 рр. частіше траплялись види, що мають 2-3 генерації у рік, а у період з 1898 р. по 1909 р. – види сітчастокрилих із однією, іноді із двома генераціями в рік. Така відмінність, на наш погляд, може свідчити про те, що умови для розвитку для нових поколінь сітчастокрилих стали більш сприятливими. Ми можемо стверджувати, що отримання інформації та її аналіз засобами та інструментами ЦД «Біорізноманіття України» засвідчує перспективу використання вебресурсу для моніторингу стану довкілля та оцінки впливу на довкілля.